

1 5 7 7

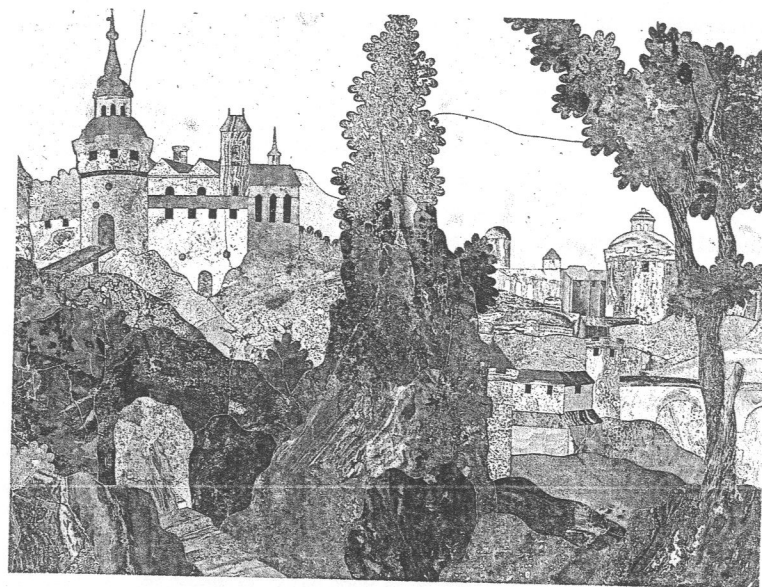
Téhož léta a měsíce ledna pověst vzešla, kterak by jezuitové na pět set pacholků zbroje koupili a ji v své koleji chovali, kterážto více a více se rozmáhajíc, donesla se také i Jeho Milosti císařské, o čemž ihned poručení a dekret purgmistra a radě Starého Města pražského učiniti ráčila, aby se pilně na to výtali, bylo-li by co toho anebo skrze koho by taková řeč posla, a Jeho Milosti bez meškání o tom o všem zprávu učinili, a pakli nic, aby takovou věc zastavili a toho, kterýž by ji v lidí všetečně vtrušoval, skutečně ztrestali, a to aby více se nedálo, přísně zapověděli, aby skrze to nějakého pozdvižení se nestalo. Na kteréžto poručení jest všecka obec na rathouz svolána a tu nic jistého se uptati nemohlo.

Téhož léta 27. ledna v noci na pondělí mezi šestou a sedmou hodinou na celém a na polovičním orloji mezi jedenáctou a 12. hodinou na zámku pražském v kostele svatého Víta shořelo jest oratorium Jeho Milosti královské, ale odkud by vohořel a jak vyjíti měl, o tom se neví. Kteréžto před lety 40 také bylo vyhořelo, totiž léta 1537. v sobotu den sv. Jiljí v hodin 22 in ultima facie cancri, jakž poznamenáno se nachází.

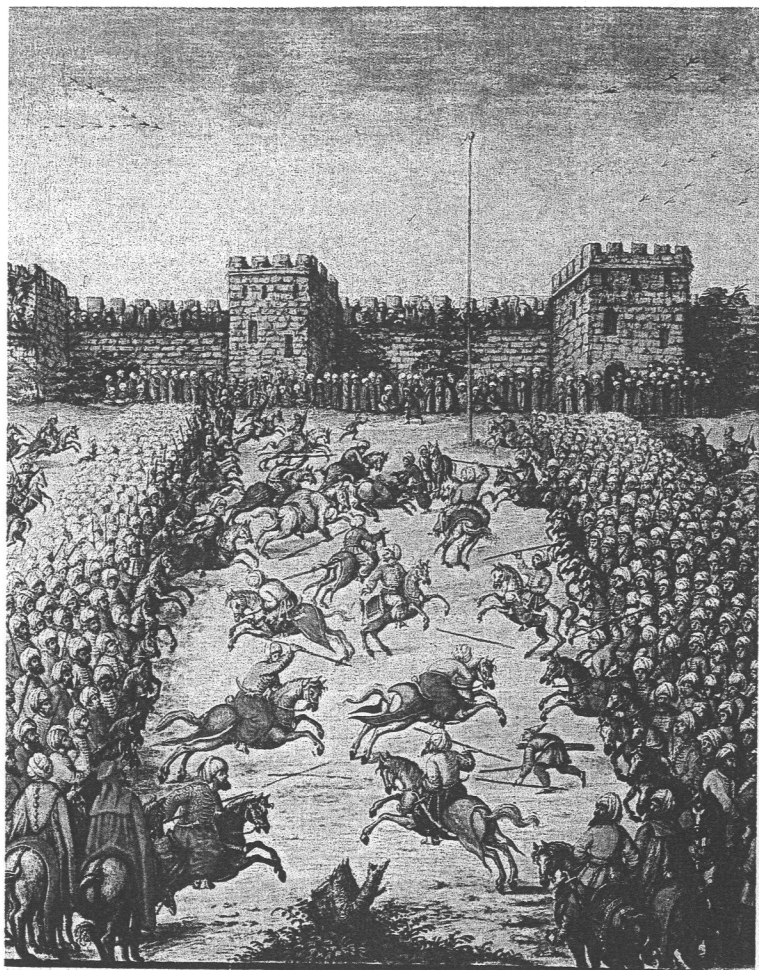
Téhož léta 22. března císař Maximilián II. z kláštera sv. Jakuba v Starém Městě pražském vynesěn a v kostele sv. Víta na Hradě pražském v hrobě otce svého, císaře Ferdinanda, poctivě pochován. K kterémužto pochovávání veliké množství lidu netoliko z vyššího, ale i z nižšího a obecního stavu obojího pohlaví a všelikého povolání z rozličných krajin a národův do Prahy se sešlo a sjelo. Bylo při tom osvěcené kníže Valentinus, hrabě z Isenburgu, kurfiřt a arcibiskup kolínský, též i Vilém, kníže bavorské, vnuk mrtvého císaře po sestře. Byla jsou i některá přední poselství, jako papežské, krále hispanského a kurfiřtův Svaté říše a jiných mnoho hrabat, ano i nemalý počet z stavu panského a rytířského, jak z království uherského, českého, tak i z jiných krajin. V tak velikém počtu téměř předních všeho křesťanstva knížat nejjasnější a nejnepřemoženější císař Rudolf mrtvému otci svému slavnej, nákladnej a prvé nikdy v království českým nevidanej pohřeb jest učiniti ráčil, při kterémžto netoliko znamenití a velmi nákladně, opravně a bohatě přistrojení vedení koňové a korouhve všech dědičných krajin slavně připravené, vzlášť pak trojího království římského, uherského a českého, jichžto za živnosti své otec jeho užíval, s jinou královskou okrasou od předních týchž krajin pánův nešeny byly, ale i klenoty Svaté říše, jako koruna, všecka perlamy a zlatem ozdobená, šturmhauz nejčistším zlatem potažený, jablko zlaté s křížkem, sceptrum, rouno zlaté a meč v pošvě nákladně a mistrovsky udělané. To vše nový císař Rudolfus ku poctivosti otce mrtvého rozkázal do Prahy málo předtím přivéztí a při pohřbu jeho nésti. Což vše tímto pořádkem se dalo a konalo.

Předně a nejprvé ráno dne již oznámeného ti, kteříž k tomu od Pražan nařizeni byli, majíce na sobě někteří pancíře, někteří plechy, někteří jinou a jinou zbroj,

nich hned biskupové, před nimiž neseno bylo nádobí posvátné a berly zlatem a stříbrem a perlami drahými blystící se. A tu teprva nač se bylo podívati a čemu se podiviti, nebo prvé toho nikdá nebývalo vidati, kdyžto vůbec všem a všeckněm ukazování byli klenotové nejdražší a nejznamenitější království uherského, českého a římského. Z nichž nejprvé Jaroslav Smiřický ze Smiřic etc., nejvyšší maršálek království českého, nesl meč v pošvě velmi pěkné a nákladné. Druhý za ním ihned Michal Španovský z Lisova etc., nejvyšší písař zemský, nesl sceptrum zlaté uprostřed Buriana Trčky z Lipé etc., podkomořího království českého, a Jana Vchynského ze Vchynic etc., purkrabí karlsštejnského. Třetí Adam z Švamberka etc., nejvyšší sudí zemský, nesl jablko zlaté s křížem, maje po pravé ruce Vratislava z Pernštejna etc., nejvyššího kancléře království českého, a Jana z Valdštejna etc., nejvyššího sudí dvorského, po levé. Za nimi šel Vilém Ursin z Rozmberka etc., nejvyšší purkrabě pražský, nesa nejkrášli, z ryziho zlata udělanou a nejdražšími perlami a kamením ozdobenou, nadmíru blystící se slavného království českého korunu, kteroužto léta 1347. Blanka, císaře Karla IV. manželka, s velikým nákladem dala udělati. Tím pořádkem nesli i uherští páni regalia svého království, jako meč, sceptrum, jablko a svatou korunu, kteráž léta 1022, jakž oni tomu chtějí, na snažnou modlitbu sv. Štěpánovi, králi jich, z nebe dána jest. A tu potom nešeny byly jiné obzvláštní okrasy Jeho Milosti císařské, jakž již nahoře oznámeno jest, totiž zlaté rouno na polštáři, šturmhauz zlatem potažený a na vrchu korunu zlatou, oděv císaři samému náležející. Knížata pak říšská meč, sceptrum, jablko a korunu též skvíci od zlata a perel, velmi pěkně ozdobenou, jeden za druhým kráčeji nesli. Za nimi opět šli jiní dva herolti anebo faciales Svaté říše v svém oděvu a aparátu. A tu teprva nešeno bylo od čtyřmécítma osob z stavu panského, z rozličných krajin vybraných, mrtvé tělo císaře Maximiliána II. A hned za márami Jeho Milost císařská Rudolf, uherský a český král, jíti ráčil v oděvu smutném černém, maje zakrytou též černým sukнем tvář. Za Jeho Milostí šel Ernestus, arcikníže rakouské, jemu po pravé ruce legát papežský, po levé kurfiřt říšský, arcibiskup kolínský. Potom Matyáš, též arcikníže rakouské, uprostřed dvou pánův, po něm Maximilianus, též arcikníže rakouské, s Vilémem, knížetem bavorským, z jedné a Ditrichem z Biloha pánem z strany druhé. Všecka pak arciknížata, vlastní bratři císaře Rudolfa II., smutek nesouc šli. Za nimi šla poselství Svaté říše a veliký počet pánův a z rytířstva i jiného služebného a obecného lidu. Za nimiž ihned ten, jemuž od vrchnosti poručeno bylo, jedá na koni, peníze na památku toho pohřbu slavného bité a připravené mezi lidí, kteříž tu při rathouzu staroměstském stáli, metal. Což jiní vidouce, k němu se shlučili a o ty peníze se drali a jeden na druhého velmi se tlačili, až i některé zporážděše dávali, odkudž nemalý hřmot a křik pošel a vzláště kdyžto mezi ně i žoldněři, kteří po stranách stáli, se vtiskli a vetřeli. Z čehož na ty samé toliko pány, kteříž regalia před márami nesli a již v té ulici za Rájem, kteráž všecka prkny potažena byla, aby se jí volněji jíti mohlo, byli, a na preláty, vopaty a biskupy a na žádného jiného v tom ve všem ordunku nemalý strach přišel, nebo domnívali se tu býti nějakou zradu a snad i to jim na mysl přišlo, což málo předtím bylo slyšeti, že jezuitové mnoho zbroje skoupené mají, obávajíc se, aby něčto toho se jim nepřihodilo, co v Frankrejchu nedávno minulého léta 1572. při veselí krále navarského v městě Paříži se přihodilo, že mnoho lidu nevinného

GIOVANNI CASTRUCCI,
KRAJINA SE ZÁMKEM

CVIČENÍ TURECKÉHO VOJSKA

pomordováno bylo. Protož kde kdo viděl, utíkal, jiný do domův, jiní do krámův a jiní do sklepův podzemních se schovávali a někteří i po hlavě do nich letěli. Vopatové pak někteří berly své sem i tam utíkajíc polámali, někteří drahé prsteny z rukou a jiní jiné ozdoby své trátili a k nemalé škrtě přišli. Z nichž jeden běže ulicí mimo Zlatou vovci zaslechl, an nětco za ním chřestí, i obrátiv se, uhlídal žoldnéře, an za ním běží. Pro Boha ho prosil, aby sobě všecko pobral, toliko aby ho nezabíjel. Jemuž on řekl: »Milej bratr, nech té prosby, neb i já sám utíkám, vobávaje se, abych nebyl zabit,« a tak oba o závod mimo Matku boží Nad louží běželi: vopat mimo špitál k mostu a žoldněř k přivozu. Jinej vopat běžel mimo sv. Jiljí a přišedší sám k sobě, zase do ordunku svého mimo královskou lázni se navrátil; nebo ti, kteříž tu u mostu v pořádku svém stáli, nic o tom, co tehdy tak se za nimi dalo, nevěděli, nadto pak míně ti, kteříž již na mostě a Malé Straně byli. Jeho Milost pak císařská, slyše takový hluk lidu a pokřik, neb jiní, že napořád všecky mordují, jiní, že na Novém Městě hoří, jiní, že nepřátelé do města vrhli, a jiní jináč křičeli, sňav sukno, kteréž na tváři měl, kdež ho ihned drabanti obstoupili, ráčila se tázati, co by to bylo a jaký by to křik byl. A vyrozuměvše, že toho nic není, čehož by se obávati mělo, poručil, aby se spokojili a jeden každý svou cestou kráčeje tělo mrtvé provázal, což se i tak stalo a do kostela sv. Víta na Hrad pražský beze vší další překážky slavně donešeno, takže to vše nejméně za tři hodiny trvalo, začátek svůj zvazši od hodiny 18. celého orloje až do hodiny 21. a vejšeji.

Nazejtří pak ráno, to jest 23. dne měsíce března, císař Rudolf s císařovou, matkou svou, Marií a s bratřími i s jinejmi mnohými knížaty a pány přišel do kostela sv. Víta, kdežto slavná mše s vzlástnými ceremoniemi, kteréž při pohřbu takových slavných pánův a potentátův se vykonávati obyčej mají, od biskupův vídeňského, olomúckého a vratislavského, nebo toho Antonín, arcibiskup pražský, tehdaž v těžké nemoci postaven jsa, přítomen býti nemohl, i od jiného kněžstva podjednou přijímajícího s velikou vážností a uctivostí se vykonávala. Tu po offertorium ty všecky korouhve a koně se vší tou okrasou, kterouž při provodu těla mrtvého na Hrad pražský nešeny a vedeni byli, od předních pánův týchž krajin a království, jichž erbové a znamení na nich řemeslně vymalovaná se spatřovala, do kostela a zase mimo voltář, kdež se mše sloužila, nešeny a vedeni byli. A potom na památku toho všeho všecky v témž kostele sv. Víta zavěšeny sou.

Když pak mše vykonala se, tu tělo mrtvé do hrobu s jistými ceremoniemi a zármutkem nemalým všeho tu přítomného lidu, předně pak Jeho Velebnosti císařské a bratří Jeho Milosti, pochováno a k předkům jeho, králům českým a císařům, přiloženo jest. Věže pak, kteráž všecka z pěkného skla nad tím místem, kdež pohřeb se vykonával, udělána a připravena byla, majíc okolo sebe mnoho set lamp hořících, zase rozebrána byla.

Téhož léta 17. dne září Martinus Forbisserus Anglus, plavě se od 26. dne máje na moři do končin západních a půlnočních a s velikou těžkostí proraziv se skrze hory ledové, našel nové ostrovy a krajiny a v nich tak mnoho zlata, že jím dvě stě tun naplnil, kteréž se sebou na třech šífích odvezl a zase do Engellandu se navrátil.